

KARTA EWIDENCYJNA OBIEKTU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

**BUDYNEK ADMINISTRACYJNO-MIESZKALNY
W ZESPOLE D. GARBARNI „NOWOŚĆ”**

2. Czas powstania

1905 r.

3. Miejscowość

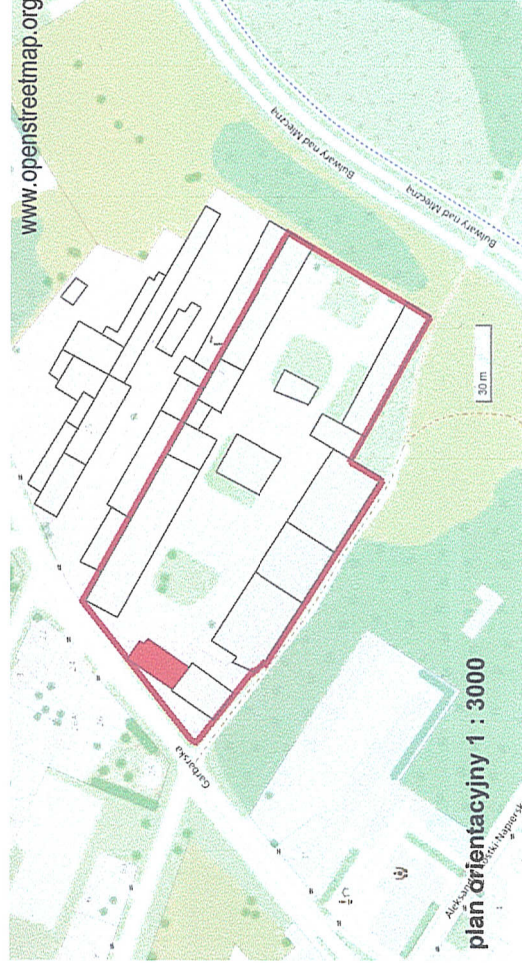
R A D O M

1. Elewacja frontowa od ul. Garbarskiej (północno-zachodnia), 2020.

2. Elewacja tylna (południowo-wschodnia), 2020.

granice d. garbarni Nowość

budynek objęty opracowaniem

4. Adres (ulica, nr posesji)

**ul. Garbarska 27,
26-610 Radom**

5. Przynależność administracyjna

województwo

radomskie

powiat

radomski

gmina

miasto Radom

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°24'10.12"; E: 21°07'34.41"

7. Użytkowanie obecne

Mieszkalne

8. Stan zachowania:

**dostateczny (3):
miejscowa korozja cegły,
mury fundamentowe zawilgocone.**

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Zagrożenia:

- brak funkcji i bieżących napraw i remontów.

Postulaty:

- bieżący remont;
- ujednolicenie stolarki okiennej.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

13. Historia

Przedmiotowa garbarnia powstała w 1894 r. w dzielnicy przemysłowej Zamłynie. Założycielem zakładu był Jan Borkowski (1861-1914). W dniu 10 października 1919 r. zarejestrowana została w Sądzie Gospodarczym I-sza Spółka Garbarska „Nowość” (sp. z o.o.). Właścicielami byli pracownicy garbarni, którzy wykupili ją na licytacji. Prezesem spółki został Stanisław Kaczyna. Skuteczne zarządzanie zakładem przyczyniło się do szybkiego jego rozwoju. W 1921 r. przystąpiono do rozbudowy garbarni wg projektu inż. miejskiego Henryka Nowakowskiego. W tym samym roku Garbarnia „Nowość” uruchomiła swoją filię we Lwowie. Dwa lata później stała się spółką akcyjną. W tym okresie była największa garbarnią w Radomiu. Produkowano w niej skóry podeszwowe, juchtowe, chromowe i ubraniowe. W trakcie wojny funkcjonowała bez przerwy. Po II wojnie światowej została znacjonalizowana i w dniu 1 października 1947 r. przekształcono ją w Zakład Nr 1 Radomskich Zakładów Garbarskich. Zakłady garbarskie przy ul. Garbarskiej 27 zakończyły działalność w 1990 r.

Budynek administracyjno-mieszkalny wzniesiony w 1905 r. w okresie międzywojennym funkcjonował jako kantor fabryczny. Obecnie pełni funkcje tylko mieszkalne.

14. Opis

Budynek usytuowany w zachodniej części dawnego zespołu garbarni „Nowość”; ceglany, nieotynkowany, założony na rzucie prostokąta, od strony podwórza z centralnie umieszczonym ryzalitem (mieszczącym klatkę schodową), 2-kondygnacyjny, nakryty dachem 2-spadowym. Elewacja frontowa 7-osiowa z wejściem na osi środkowej. Gzyms wieńczący uskokowy. Gzyms kordonowy podwójny. Otwory okienne symetrycznie rozmieszczone, zwieńczone nadprożami odcinkowymi. W obrębie 2. kondygnacji płyciny podokienne. Drzwi wejściowe oryginalne, drewniane, ramowo-płycinowe, 2-skrzydłowe, z inicjałami JB w nadświetlu. Elewacja tylna 5-osiowa pozbawiona płycin podokiennych o niesymetrycznej artykulacji poziomej (w związku z przekształceniami elewacji). Od strony zachodniej w połaci dachowej lukarny. Stolarka okienna współczesna z PCV.

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

Wojciech Marciniak, 2020.

mgr Wojciech Marciniak